

สถานการณ์เงินในปัจจุบัน

ในปัจจุบันนี้ เป็นช่วงระยะเวลาแห่งความสับสนทางด้านการเงินระหว่างประเทศ วิกฤติการณ์ทางด้านการเงินได้กลายมาเป็นปัญหาใหญ่ที่ก่อให้เกิดความยุ่งยากหนักใจแก่หลายประเทศ บางครั้งเกิดวิกฤติการณ์ขึ้นอย่างรุนแรงจนเป็นผลให้ภาวะการเงินภายในประเทศของประเทศต่าง ๆ ต้องแปรปรวนไปตาม ๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนา นั้น ดูเหมือนว่าจะได้รับความกระทบกระเทือนมากที่สุด เนื่องจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศที่กำลังพัฒนาเหล่านี้อ่อนแอ จึงได้รับผลจากวิกฤติการณ์ได้โดยง่าย

การแก่งำไรในการเปลี่ยนแปลงอัตราของเงินตราต่างประเทศเป็นสาเหตุอันหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤติการณ์ในด้านการเงิน การแก่งำไรอาจจะกระทำได้ 3 วิธีด้วยกัน คือ

1. โดยการซื้อหุ้นหรือพันธบัตรระยะสั้นหรือเงินตราของประเทศเจ้าของเงินที่คาดหวังว่าจะมีการเพิ่มค่า
2. โดยการกู้ยืมหรือขายเงินตราสกุลที่คาดว่าจะลดค่า
3. โดยการยืดเวลาหรือเร่งเวลาการชำระเงินอันเนื่องมาจากการนำสินค้าเข้าหรือการส่งสินค้าออก

วิธีการแก่งำไรได้ถูกนำออกมาใช้กันอย่างแพร่หลายมากในระยะเวลาไม่กี่ปีมานี้ จนเป็นสาเหตุให้เกิดการปั่นป่วนทางการเงินขึ้นทั่วไป ได้กล่าวมาแล้วว่า การแก่งำไรอาจจะกระทำในรูปของการเคลื่อนย้ายเงินทุนระยะสั้นจำนวนมากจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง และจากเงินสกุลหนึ่งไปยังอีกสกุลหนึ่ง เช่น สมมุติว่า มีการคาดว่าเงินคองชัมมาร์คจะเพิ่มค่า นักแก่งำไรในประเทศฝรั่งเศสก็จะเปลี่ยนเงินแฟรงค์ฝรั่งเศสมาเป็นเงินคองชัมมาร์ค เป็นเหตุให้เงินทุนสำรองของประเทศฝรั่งเศสที่เป็นเงินคองชัมมาร์คลดลงอย่างรวดเร็ว ยิ่งถ้ามีการเคลื่อนย้ายเงินทุนในรูปของเงินคองชัมมาร์คออกไปอยู่ประเทศเยอรมัน

ด้วยแล้ว ก็จะมีผลกระทบต่อผลกระทบต่อผู้ดูแลการเงินของประเทศฝรั่งเศสอีกด้วย จนอาจทำให้ผู้ดูแลการเงินขาดดุลได้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการเคลื่อนย้ายเงินทุนโดยวิธีการเก็งกำไรดังกล่าว จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ และผู้ดูแลการเงินด้วย ประเทศต่าง ๆ จึงหันมาใช้มาตรการการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอย่างเข้มงวด

ในที่นี้อาจกล่าวได้ว่า การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ ประการแรก เพื่อป้องกันการไหลออกของเงินทุนไปยังต่างประเทศ ประการที่สอง คือป้องกันมิให้เงินทุนเก็งกำไรจากต่างประเทศไหลเข้าสู่ประเทศ จนทำให้เกิดความปั่นป่วนในระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ เช่น ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ เป็นต้น

เป็นที่น่าสังเกตว่าการเคลื่อนย้ายทุนระยะสั้นของนักเก็งกำไรจะเป็นในลักษณะการเคลื่อนย้ายเงินทุนระยะสั้นจากประเทศที่ผู้ดูแลการเงินขาดดุลไปยังประเทศที่ผู้ดูแลการเงินเกินดุล เพราะเมื่อประเทศใดประเทศหนึ่งประสบกับภาวะการขาดดุลในผู้ดูแลการเงินเป็นจำนวนมากติดต่อกันเป็นระยะเวลาาน นักเก็งกำไรก็จะหันไปกว้านซื้อเงินตราของประเทศที่มีผู้ดูแลการเงินเกินดุลไว้แทน เพราะคาดว่าประเทศที่ขาดดุลการชำระเงินจะต้องลดค่าเงินของตนลง และประเทศที่ผู้ดูแลการเงินเกินดุลจะเพิ่มค่า ซึ่งการกระทำของนักเก็งกำไรเช่นนี้เท่ากับเป็นการเร่งเร้าให้มีการลดค่าหรือเพิ่มค่าของเงินรวดเร็วยิ่งขึ้น เนื่องจากประเทศที่ผู้ดูแลการเงินขาดดุลอยู่แล้วจะขาดดุลยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันประเทศที่ผู้ดูแลการเงินเกินดุลก็จะยิ่งเกินดุลมากยิ่งขึ้น

มาตรการในการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินเพื่อสกัดกั้นการเก็งกำไร

ได้กล่าวมาแล้วว่า การเก็งกำไรก่อให้เกิดความปั่นป่วนในภาวะการเงินภายในประเทศ ประเทศต่าง ๆ จึงหันมาใช้การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เพื่อสกัดกั้นการเก็งกำไร ซึ่งจะต้องกระทำทั้งในรูปการควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ และป้องกันมิให้มีการแลกเปลี่ยนเงินโดยมีวัตถุประสงค์ในการเก็งกำไรด้วย

ก. มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ

เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้ายเงินทุนจำนวนมากอย่างไม่ให้หลังไหลจากประเทศหนึ่งไปสู่อีกประเทศหนึ่งอย่างรวดเร็ว ประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป เช่น ประเทศเยอรมัน ตะวันตก ประเทศออสเตรเลีย และประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น ได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ ในการจำกัดการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศเพื่อการเก็งกำไร

มาตรการในการควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศเพื่อการเก็งกำไร แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การกักกันเงินทุนระหว่างประเทศเพื่อการเก็งกำไร

ตามปกติ ธนาคารกลางจะบังคับให้ธนาคารพาณิชย์เปิดบัญชีเงินสำรองไว้กับตนเพื่อควบคุมการให้เครดิตของธนาคารพาณิชย์ทางอ้อม ตลอดจนเป็นเครื่องมือสำหรับดำเนินนโยบายการเงินของรัฐบาลอีกด้วย

การกักกันเงินทุนเก็งกำไรมีลักษณะคล้ายการให้เปิดบัญชีเงินสำรองไว้กับธนาคารกลาง คือ ธนาคารกลางจะให้ธนาคารพาณิชย์เปิดบัญชีเงินสำรองไว้ในอัตราส่วนหนึ่งเมื่อเทียบกับหนี้สินทั้งหมดที่ธนาคารพาณิชย์มีต่อต่างประเทศ หรือผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ (non-resident) เงินที่นำมาฝากที่ธนาคารกลางนี้จะไม่ได้รับดอกเบี้ย

ผลของการกักกันเงินทุนเก็งกำไร ทำให้เงินทุนเก็งกำไรหยุดนิ่งไม่สามารถจะนำไปใช้ได้ต่อไป นอกจากนั้น การบังคับให้นำเงินมาฝากที่ธนาคารกลางโดยไม่ได้รับดอกเบี้ยนี้จะ discourage นักเก็งกำไร เพราะนักเก็งกำไรจะไม่อยากที่จะนำเงินเข้ามาในประเทศ

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะมีการควบคุมฐานะทางการเงินกับต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ก็ตาม แต่ก็ยังมีร่องใ่วอยู่สำหรับสถาบันการเงินที่มีสาขาอยู่ทั่วโลก เพราะนักเก็งกำไรในประเทศที่มีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินจะหันมาใช้ facilities ของสถาบันการเงินในประเทศที่ไม่มีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน หรือที่มีการควบคุมการ

แลกเปลี่ยนเงินที่ไม่เข้มงวด ดังนั้นการควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศจำเป็นต้องกระทำพร้อมกันไปในทุกประเทศ จึงจะได้ผลอย่างเต็มที่

ไค้กล่าวแล้วว่า มาตรการการกักกันเงินทุนระหว่างประเทศเพื่อป้องกันการเก็งกำไรดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในยุโรป เช่น ในประเทศออสเตรีย 40% ของปริมาณการเพิ่ม ตั้งแต่วันที่ 31 พฤษภาคม 1971 ที่เป็นเงิน Austrian Schilling ของหนึ่งลีนกับต่างประเทศ จะต้องถูกนำมาฝากไว้กับธนาคารกลางโดยไม่ได้รับดอกเบี้ย ในประเทศสวิส 100% ของปริมาณการเพิ่มของหนึ่งลีนต่างประเทศ นับตั้งแต่วันที่ 31 กรกฎาคม 1971 ไม่ว่าจะเป็เงินของหนึ่งลีนต่างประเทศสกุลใดจะต้องถูกนำมาฝากไว้ที่ธนาคารกลาง จนถึงวันที่ 25 ของเดือนถัดไป โดยมีได้รับดอกเบี้ย โดยมีข้อแม้ว่าเงินดังกล่าวสามารถจะถูกนำมาใช้ไค้ก่อนกำหนด เพื่อซื้อเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกากจากธนาคารกลางเท่านั้น จะเห็นได้ว่า ธนาคารกลางของประเทศสวิสมีวัตถุประสงค์เพื่อกักกันเงินทุนต่างประเทศไว้ระยะหนึ่ง เพื่อป้องกันหรือชะงักขวางมิให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนไปได้อย่างสะดวก และการที่ธนาคารกลางแห่งประเทศสวิสยินยอมให้ถอนเงินที่กักไว้ก่อนกำหนดเพื่อมาซื้อเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกานั้น ก็เพราะธนาคารกลางต้องสะสมเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาวัวเป็นจำนวนมาก เพราะมีการคาดกันว่าเงินดอลลาร์จะลดค่า เพื่อเป็นการสร้างอุปสงค์ของเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาคใน ตลาดแลกเปลี่ยนเงิน เป็นการช่วยไม่ให้เงินดอลลาร์ต้องลดค่าลงไปอีก

2. การควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินทุนประเภทตัวเงินหรือพันธบัตรระยะสั้น

เมื่อมีการคาดกันว่าเงินตราสกุลใดจะเพิ่มค่า นักเก็งกำไรอาจลงทุนโดยการซื้อตัวเงินหรือพันธบัตรระยะสั้นที่เป็นเงินสกุลที่จะเพิ่มค่านั้น เพื่อเอากำไรจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนในขณะที่ถือตัวเงินหรือพันธบัตรเหล่านั้นอยู่

การควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินทุนประเภทตัวเงินหรือพันธบัตรมี 2 วิธี คือ

1. การควบคุมการซื้อขายตัวเงินหรือพันธบัตรในประเทศและนอกประเทศ ธนาคารกลางอาจจะห้ามมิให้ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศซื้อตัวเงินหรือพันธบัตรในประเทศ หรือมิฉะนั้นอาจ

ให้ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศซื้อตัวเงินหรือพันธบัตรระยะสั้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารกลางเสียก่อน เช่น ในสหพันธสาธารณรัฐเยอรมัน ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศจะซื้อพันธบัตรหรือตัวเงินที่เป็นคอยซ์มาร์ค ได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารกลางก่อน เป็นต้น และนอกจากนั้น อาจจะมีให้ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไปซื้อพันธบัตรหรือตัวเงินสกุลต่างประเทศซึ่งเป็นเงินสกุลที่คาดว่าจะมีการเพิ่มค่า ทั้งนี้ เพื่อมิให้เงินทุนสำรองรั่วไหลออกไปต่างประเทศ อันก่อให้เกิดผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ

2. เพิ่มภาระให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศที่ต้องการจะซื้อตัวเงินหรือพันธบัตรในประเทศ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มราคาค้นทุนของผู้เก็งกำไรทางอ้อม เช่น ในสหพันธสาธารณรัฐเยอรมันได้มีการตั้งภาษีเพิ่มจากภาษีธรรมดา สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศเมื่อได้รับดอกเบี้ยตัวเงินหรือพันธบัตรที่หักดอกเบี้ยคงที่ และที่เป็นเงินคอยซ์มาร์ค

3. การควบคุมการซื้อขายและแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

การเก็งกำไรในเรื่องการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสกุลต่าง ๆ ทำได้โดยวิธีแลกเปลี่ยนเงินสกุลหนึ่งไปยังอีกสกุลหนึ่ง วิธีการนี้อาจควบคุมได้โดยไม่ยอมให้มีการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกันโดยเสรี ในการนี้ธนาคารกลางอาจเข้าควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่มีใช้เป็น Current transaction ซึ่งอาจทำกันได้หลายวิธี คือ

1. กำหนดปริมาณสูงสุดของเงินที่จะมีสิทธิแลกเปลี่ยนเป็นเงินสกุลอื่น หรือมีสิทธิจะถูกนำออกนอกประเทศได้ และเพื่อให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น ธนาคารกลางอาจดำเนินนโยบาย discourage ผู้เก็งกำไรทางอ้อม โดยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์เพิ่มค่าธรรมเนียมในการรับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศได้อีกด้วย

2. กำหนดระยะเวลาที่จะต้องนำเงินมาแลกเปลี่ยน เช่น กำหนดให้ผู้มีเงินตราต่างประเทศจะต้องนำเงินมาแลกเปลี่ยนเป็นเงินสกุลในประเทศภายในระยะเวลาที่กำหนด

วิธีการควบคุมการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินทั้ง 2 วิธีนี้ เป็นวิธีที่ต้องใช้ความเฉียบขาด

และละเอียดละเอียดในการปฏิบัติ ตลอดจนเป็นวิธีที่ของเสียค่าใช้จ่ายสูงพอสมควรในการจ้างพนักงาน ผลก็คือก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเที่ยวบินเที่ยวบินที่ออกจากท่าอากาศยานในภายหลัง และก่อให้เกิดความยุ่งยากล่าช้า ดังนั้น การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอย่างเข้มงวดควรจะทำชั่วระยะเวลาหนึ่งที่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินเท่านั้นจึงจะได้รับผลดี และถ้าการควบคุมการซื้อขายเงินตราต่างประเทศมีลักษณะยืดหยุ่นได้ตามเหตุการณ์ เช่น เข้มงวดขึ้นเมื่อการเก็งกำไรมีแนวโน้มจะรุนแรงขึ้นและผ่อนคลายลงเมื่อสถานการณ์ทางการเงินดีขึ้น การยืดหยุ่นของระบบการควบคุมการซื้อขายเงินตราต่างประเทศนี้สร้างความไม่แน่นอนขึ้นกับนักเก็งกำไร ซึ่งมีได้คำนึงถึงความแน่นอนและความมั่นคงด้วย

ในประเทศฝรั่งเศส ได้มีการจำกัดปริมาณเงินที่จะนำออกนอกประเทศ สำหรับผู้ที่เดินทางออกนอกประเทศ ตั้งแต่ปี 1968 จนถึงปัจจุบัน ขณะนี้ผู้ที่เดินทางออกนอกประเทศสามารถจะนำเงินสกุลใด ๆ ก็ได้โดยมีจำนวนเทียบเท่า 3,500 แฟรงค์ ต่อปีและต่อคน สำหรับผู้ที่เดินทางออกนอกประเทศเพื่อธุรกิจการค้าจะสามารถนำเงินออกไปได้ 400 แฟรงค์ ต่อวันและต่อคน แต่ทั้งนี้รวมทั้งหมดแล้วจะต้องไม่เกิน 8,000 แฟรงค์ ต่อการเดินทางหนึ่งครั้ง การนำเงินออกไปมากกว่าที่กำหนด จะต้องได้รับอนุญาตจากธนาคารกลางเป็นพิเศษ

4. การควบคุมการยึดระยะเวลาชำระเงินอันเนื่องมาจากการนำสินค้าเข้าหรือส่งสินค้าออก

ในการค้าระหว่างประเทศจะมีระยะเวลาการชำระเงินเมื่อมีการส่งสินค้าออกหรือนำสินค้าเข้า ทั้งนี้เพราะจะต้องเสียเวลาไปในการขนส่งสินค้าจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง ทำให้เกิดช่องทางสำหรับการเก็งกำไร เช่น ผู้ส่งสินค้าออกอาจจะยืดระยะเวลาการชำระเงินให้แก่ผู้ซื้อ เพราะตัดสินใจให้เครดิตกับผู้ซื้อต่อไปอีก หรือเพราะต้องการรักษาสินทรัพย์การค้าในรูปเงินของประเทศผู้ซื้อ ด้วยคิดว่าเงินของประเทศผู้ซื้อสินค้าจะเพิ่มค่า หรืออาจไม่นำเงินที่ได้จากการขายสินค้าเข้าประเทศในทันที หากแต่ฝากไว้ในประเทศของผู้ซื้อสินค้าก่อนชั่วคราว เนื่องจากได้รับดอกเบี้ยสูงกว่า วิธีการนี้เรียกว่า Leads and

Lags

วิธี Leads and Lags นี้ใช้วิธีทางการค้าเป็นเครื่องบังหน้าในการเก็งกำไร การควบคุมการเก็งกำไรโดยวิธี Leads and Lags นี้ทำได้ยาก เพราะไม่สามารถ แยกการเก็งกำไรออกจากการค้าระหว่างประเทศได้โดยเด็ดขาด วิธี Leads and Lags เป็นการเก็งกำไรมากกว่าการค้าธรรมดา ประเทศต่าง ๆ หลายประเทศก็พยายาม กำหนดนโยบายป้องกันการเก็งกำไรโดยวิธี Leads and Lags กันอย่างรอบคอบ เพื่อมิ ให้กระทบกระเทือนการค้าระหว่างประเทศ

การควบคุมการเก็งกำไรโดยวิธี Leads and Lags นี้อาจกระทำได้ 2 วิธี

1. ควบคุมการชำระค่าสินค้าล่วงหน้า การควบคุมการปิดหมุนของระยะเวลาชำระหนี้ที่เกิดจากการนำสินค้าเข้าหรือการส่งสินค้าออก การควบคุมการชำระหนี้ ค่าสินค้าล่วงหน้านี้ได้มีการกระทำในหลายประเทศ เช่น ในประเทศญี่ปุ่น การรับชำระหนี้ ค่าสินค้าออกล่วงหน้าจากต่างประเทศจะต้องได้รับอนุญาตจากธนาคารกลางเสียก่อน นอกจากนั้น เมื่อผู้ส่งสินค้าออกได้รับชำระหนี้แล้วจะต้องนำเงินตราต่างประเทศที่ได้รับไปแลกเปลี่ยนเป็นเงินเยน ภายในเวลา 1 เดือน นับแต่วันที่ได้รับเงินอีกด้วย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ส่งสินค้าออกนำเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการส่งสินค้าออกไปฝากไว้ในต่างประเทศ เพื่อการเก็งกำไร

สำหรับการควบคุมการปิดหมุนของระยะเวลาการชำระหนี้ที่เกิดจากการนำสินค้าเข้า หรือส่งสินค้าออก เป็นการตัดสินใจให้เครดิตแก่ผู้ซื้อสินค้าในต่างประเทศ อาจควบคุมได้ยาก เพราะหากมีการห้ามให้เครดิตหรือจำกัดระยะเวลาของเครดิตสิ้นเกินไป สำหรับการค้านิคโคชนิดหนึ่งก็อาจมีผลเสียทำให้เสียลูกค้าในตลาดต่างประเทศให้กับประเทศคู่แข่งอื่นได้ ซึ่งจะมีผลให้การส่งสินค้าออกลดลง และเป็นสาเหตุให้เกิดการขาดดุลการค้า และมีผลไปถึงดุลการชำระเงินได้ นอกจากนี้ การกำหนดระยะเวลาของเครดิต จะก่อให้เกิดความยุ่งยาก เพราะกิจการค้าแต่ละชนิดมีกำหนดระยะเวลาการผลิตต่างกัน และระยะเวลาการให้เครดิตต้องคำนึงถึงระยะเวลาการผลิตด้วย

2. การควบคุมโดยใช้ระบบตลาดปริวรรตเงินตรา 2 ตลาด คือเมื่อมีการชำระเงินค่าสินค้าลวงหน้าก็ให้นำเงินตราต่างประเทศมาแลกเปลี่ยนในตลาดปริวรรตเงินตราที่ใช้อัตราลอย (Floating rate) เพื่อเป็นการ discourage ผู้เก็งกำไร เช่น ในประเทศฝรั่งเศส การซื้อขายเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าลวงหน้าเนื่องจากการนำสินค้าเข้า หรือการส่งสินค้าออก จะทำได้ในตลาดปริวรรตเงินตราที่ใช้อัตราลอยเท่านั้น ในการชำระเงินเพื่อการนำสินค้าเข้า ผู้นำสินค้าเข้าสามารถซื้อเงินตราต่างประเทศได้ 1 เดือน ก่อนที่สินค้าจะลงเรือ หรือก่อนวันครบกำหนดชำระเงินตามสัญญาทางการค้า แต่หากมีการชำระเงินลวงหน้า ผู้นำสินค้าเข้าจะสามารถชำระเงินลวงหน้าได้ในอัตราไม่เกิน 30% ของราคาสินค้าประเภททุน (Capital goods) และไม่เกิน 10% ของราคาสินค้าประเภทอื่น

การให้ซื้อขายแลกเปลี่ยนในตลาดปริวรรตเงินตราต่างประเทศที่ใช้อัตราลอยนี้ จะทำให้นักเก็งกำไรมีการเสี่ยงเพิ่มขึ้น เพราะอัตราลอยเป็นอัตราที่เคลื่อนไหวไปตามปริมาณของอุปสงค์และอุปทาน ดังนั้น จึงก่อให้เกิดความไม่แน่นอนสำหรับอัตราแลกเปลี่ยน

สำหรับผู้ส่งสินค้าออกของประเทศฝรั่งเศส สามารถจะนำเงินตราต่างประเทศมาแลกเปลี่ยนเงินแฟรงค์ได้ในตลาดปริวรรตเงินตราทางการ แต่ต้องนำมาแลกเปลี่ยนภายในระยะเวลา 1 เดือน นับแต่วันที่ถึงกำหนดชำระเงินตามสัญญาทางการค้า

ข. การตั้งตลาดปริวรรตเงินตรา 2 ตลาด เพื่อสกัดกั้นการเก็งกำไร

ระบบตลาดปริวรรตเงินตรา 2 ตลาด เป็นระบบที่กำหนดให้อัตราแลกเปลี่ยนมี 2 อัตรา คืออัตราทางการ กับอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดเสรี อัตราทางการ เป็นอัตราคงที่ ซึ่งกำหนดให้อัตราแลกเปลี่ยนเคลื่อนไหวได้ในช่วงร้อยละ 1 ของแต่ละค่าเสมอภาค¹ อัตรา

¹หลังจากข้อตกลงที่กรุงวอชิงตัน เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 1971 อัตราแลกเปลี่ยนสามารถจะขึ้นลงได้ร้อยละ 2.25 ของอัตราเสมอภาค

แลกเปลี่ยนทางการนี้ถูกนำมาใช้กับการแลกเปลี่ยนเพื่อธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ หรือ เพื่อ Current transaction ส่วนอัตราแลกเปลี่ยนตลาดเสรี อัตราแลกเปลี่ยนนี้จะเป็น อัตราลอยโดยขึ้นอยู่กับความเคลื่อนไหวของอุปสงค์และอุปทาน ใช้กับการแลกเปลี่ยนที่มีใช้ Current transaction อัตราตลาดเสรีจะช่วย discourage การเก็งกำไร เพราะ นักเก็งกำไรจะต้องนำเงินมาแลกเปลี่ยนในตลาดเสรี

เมื่อเกิดวิกฤติการณ์ทางการเงินตอนต้นปี ค.ศ.1973 ประเทศอิตาลีได้นำ นโยบายการตั้งตลาดปริวรรตเงินตรา 2 ตลาดมาใช้ โดยอิตาลีประกาศแบ่งแยกตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราออกเป็น 2 ตลาด เพื่อยับยั้งการเก็งกำไรเงินลีร์ การแบ่งตลาดเช่นนี้ ทำให้ประเทศสวิสต้องได้รับความกระทบกระเทือนอย่างหนัก เพราะปรากฏว่าได้เกิดการเก็งกำไรในสวิสกันอย่างขนานใหญ่ โดยนักเก็งกำไรได้เปลี่ยนเงินลีร์เป็นดอลลาร์ แล้วจึงแลกเปลี่ยนเป็นเงินแฟรงค์สวิสอีกทีหนึ่ง

ผลกระทบของประเทศไทย

การเปลี่ยนแปลงของระบบการเงินของโลก ซึ่งเป็นผลมาจากวิกฤติการณ์ทางการเงินย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อฐานะทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศต่าง ๆ ในฐานะที่ประเทศไทย^{ใหญ่}ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) เมื่อปี พ.ศ.2492 ความผันผวนในเงินตราของประเทศสมาชิกอื่น ๆ ที่ประเทศไทยถือเป็นเงินทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา เป็นต้น จะทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบกระเทือนเป็นระยะ ๆ ตลอดมา

เมื่อประเทศไทยสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ได้ข้อร้องอย่างเป็นทางการว่า ประเทศไทยยังไม่พร้อมที่จะกำหนดค่าเสมอภาค เนื่องจากสถานการณ์ทางการเงินของไทยยังไม่แจ่มใสพอ งบประมาณแผ่นดินและการชำระเงินขาดดุล (ตามตารางที่ 11 แนบ) สินค้าออกที่เป็นหลักมีเพียง 2 - 3 ประเภท หลังจากสมัครเข้าเป็นสมาชิก

กองทุนฯ ได้ 14 ปี จึงได้มีการกำหนดค่าเสมอภาคขึ้น เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2506 รัฐบาล จึงได้ตัดสินใจกำหนดค่าเสมอภาคของเงินบาทขึ้นในอัตรา 1 บาท ต่อ ทองคำบริสุทธิ์ 0.0427245 กรัม หรือเทียบเท่ากับ 20.80 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยให้เหตุผลว่าสถานการณ์การเงินภายในประเทศอยู่ในสภาพที่น่าพึงพอใจ การผลิต การค้าทั้งภายในและต่างประเทศได้ขยายตัวออกไปเป็นอันมาก เป็นเหตุให้การส่งสินค้าขาออกของไทยมีปริมาณและมูลค่าสูงขึ้น ค่าของเงินบาทเทียบกับเงินตราต่างประเทศก็สูงขึ้นเป็นลำดับ ฐานะการเงินของประเทศมีเสถียรภาพเป็นที่วางใจได้

ต่อมาสหราชอาณาจักรได้ออกประกาศเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2510 เมื่อเวลา 4.30 น. ตามเวลาประเทศไทย ลดค่าของเงินปอนด์สเตอร์ลิงลง 14.3% จากปอนด์ละ 2.80 ดอลลาร์ สรอ. เหลือ ปอนด์ละ 2.40 ดอลลาร์ สรอ. รัฐบาลไทยได้ออกแถลงการณ์ว่า ปัจจุบันนี้ประเทศไทยยังมีเงินปอนด์สเตอร์ลิงเป็นส่วนหนึ่งของทุนสำรองเงินตรา แต่มีอัตราส่วนต่ำเพียงร้อยละ 9 ของเงินทุนสำรองทั้งสิ้น แต่การที่เงินปอนด์สเตอร์ลิงลดค่าลงนี้ทำให้เงินปอนด์สเตอร์ลิงที่ประเทศไทยถืออยู่เมื่อเทียบค่ากับเงินบาทลดลงเล็กน้อยตามส่วน แต่ส่วนที่ลดลงนี้ยังต่ำกว่าผลประโยชน์ในรูปของดอกเบี้ยที่ประเทศไทยได้รับจากการฝากเงินปอนด์สเตอร์ลิงไว้ยังประเทศอังกฤษอยู่มาก ในด้านสินค้าออกที่สำคัญของไทยซึ่งได้แก่ข้าว ก็ยังเป็นที่ต้องการของโลก และชายโคยถือดอลลาร์สหรัฐอเมริกาเป็นหลัก ส่วนสินค้าเข้า การที่เงินปอนด์สเตอร์ลิงลดค่าลงทำให้สามารถซื้อสินค้าด้วยเงินปอนด์สเตอร์ลิงได้ถูกลง จึงประกาศยืนยันค่าเสมอภาคของเงินบาทไว้ตามเดิม คือ 20.80 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ. เทียบเท่าปอนด์สเตอร์ลิงละ 49.92 บาท

หลังจากเงินปอนด์สเตอร์ลิงได้ลดค่าลงในปี พ.ศ. 2510 แล้ว สถานะการเงินระหว่างประเทศอยู่ในลักษณะปั่นป่วนอยู่ตลอดเวลา เริ่มค้นคว้า การแบ่งแยกตลาดทองคำเป็น 2 ตลาด เมื่อเดือนมีนาคม 2511 คือตลาดทางการและตลาดเอกชน ในเดือนสิงหาคม 2512 ประเทศฝรั่งเศสประกาศลดค่าเงินแฟรงค์ลงร้อยละ 11.11 อีก 2 เดือนต่อมา เยอรมันตะวันตกก็ประกาศเพิ่มค่าเงินคอยซ์มาร์คร้อยละ 9.3 และในเดือนพฤษภาคม 2514 เยอรมัน

ตะวันตกและเนเธอร์แลนด์ก็ปล่อยให้ค่าเงินของตนลอยตัวอย่างเสรี

วิกฤติการณ์ทางการเงินระหว่างประเทศที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินนโยบายทางการเงินของประเทศไทยมากที่สุด ได้แก่ การที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกา ประกาศใช้มาตรการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจทั้งในและนอกประเทศของตน อันรวมถึงการยกเลิกเปลี่ยนแปลงเงินดอลลาร์ที่รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ถือเป็นทองคำ เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2514 การดำเนินการของรัฐบาลสหรัฐดังกล่าว ทำให้ตลาดการเงินของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกอยู่ในภาวะปั่นป่วนมากที่สุด ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของสหรัฐฯ ปล่อยให้เงินตราของตนลอยตัวเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์ ยกเว้นประเทศฝรั่งเศสใช้อัตราแลกเปลี่ยน 2 อัตรา (two-tier system) การปล่อยให้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวนี้เป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวทางการค้าและการเงินเป็นอันมาก ทำให้กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมทั้ง 10 (Group of ten) ซึ่งประกอบด้วย สหรัฐฯ แคนาดา สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมันตะวันตก อิตาลี เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ สวีเดน และ ญี่ปุ่น ต้องจัดให้มีการประชุมเพื่อหาทางกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินกันเสียใหม่ และนำระบบซึ่งปล่อยให้อัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราสกุลต่าง ๆ เคลื่อนไหวได้มากกว่าเดิมมาใช้ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2514 เงินตราสกุลที่สำคัญที่มีการปรับค่าได้แก่

ตารางที่ 10

	ค่า เสมอภาค เดิม (หน่วย:ดอลลาร์ สรอ.)	อัตรา แลกเปลี่ยน ใหม่ (หน่วย:ดอลลาร์ สรอ.)	อัตราเปลี่ยนแปลง	
			ต่อ ดอลลาร์ สรอ. (ร้อยละ)	ทองคำ (ร้อยละ)
เยนญี่ปุ่น	360	308	+ 16.88	+ 7.86
มาร์กเยอรมัน	3.66	3.2225	+ 13.58	+ 4.61
ฟรังก์เบลเยียม	50	44.8159	+ 11.57	+ 2.76
กิลเดอร์เนเธอร์แลนด์	3.62	3.2447	+ 11.57	+ 2.76
ฟรังก์ฝรั่งเศส	5.55419	5.1157	+ 8.57	0
ปอนด์สเตอร์ลิง	2.40 ^{1/}	2.6057 ^{1/}	+ 8.57	0
โครนาสวีเดน	5.17321	4.813	+ 7.49	-1.0
ลีร์อิตาลี	625	581.5	+ 7.48	-1.0
ดอลลาร์แคนาดา	1.08108	ลอยตัว ^{2/}		
โครเนนมาร์ค	7.50	6.98	+ 7.45	-1.03
ฟรังก์สวิส	4.084	3.84	+ 6.35	-2.04

1/ ดอลลาร์ สรอ. ต่อ 1 ปอนด์สเตอร์ลิง

2/ เงินดอลลาร์แคนาดาเริ่มลอยตัวมาตั้งแต่ เดือนมิถุนายน 2513

สหรัฐอเมริกาได้ประกาศลดค่าดอลลาร์ลงเมื่อเทียบกับทองคำจากเดิม 35 ดอลลาร์ต่อทองคำ 1 เอนซ์ เป็น 38 ดอลลาร์ ต่อ ทองคำหนึ่งเอนซ์ หรือลดค่าลงร้อยละ 7.89
รัฐบาลไทยได้พิจารณาถึงผลที่จะกระทบกระเทือนต่อสถานการณ์ทางการเงินของประเทศ จึงประกาศลดค่าของเงินบาทลง โดยคำสั่งคณะปฏิวัติกำหนดเปลี่ยนค่าเสมอภาคของเงินบาทจาก

เดิม 1 บาท ต่อ ทองคำ 0.042725 กรัม เป็น 1 บาท ต่อ ทองคำ 0.0393516 กรัม ซึ่งเป็นการลดค่าเงินบาทลงในอัตราเดียวกับเงินดอลลาร์ สรอ. นั่นเอง คือร้อยละ 7.89 การเปลี่ยนแปลงค่าเสมอภาคของเงินบาทนี้จึงทำให้อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์ สรอ. ยืนอยู่ในระดับ 20.80 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ. เช่นเดิม

ต่อมาเมื่อต้นเดือนเมษายน 2516 สหรัฐฯได้ประกาศลดค่าเงินดอลลาร์ลงไปอีกประมาณ 10% ประเทศไทยยังคงใช้วิธีรักษาค่าเสมอภาคของเงินบาทไว้ในอัตราแลกเปลี่ยน 20.80 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ. ตามที่ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2516 เป็นผลเท่ากับประเทศไทยลดค่าของเงินบาทลงในอัตราร้อยละ 10 ด้วย การลดค่าของเงินบาทนี้มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะประเทศอื่น ๆ ที่มีได้ลดค่าของเงินตามสหรัฐอเมริกามีค่าสูงขึ้น รัฐบาลได้พิจารณาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อสกัดกั้นมิให้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศทรูทหนักลงไปอีก รัฐบาลไทยกระทรวงการคลังจึงได้ตัดสินใจปรับค่าของเงินบาทเสียใหม่ภายหลังที่ได้ประกาศให้เงินบาทลอยตัวในตลาดอยู่เป็นเวลา 4 วัน คือ ตั้งแต่วันที่ 10 - 14 กรกฎาคม และเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2516 รัฐบาลก็กำหนดอัตราค่าเสมอภาคเสียใหม่เป็น 1 บาท ต่อ ทองคำ 0.0368331 กรัม หรือเทียบเท่ากับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา 1 ดอลลาร์ เท่ากับ 20.00 บาท ซึ่งหมายถึงเพิ่มค่าเงินบาทให้สูงขึ้นอีกร้อยละ 4 รัฐบาลเชื่อว่าเป็นการทำให้ค่าของเงินบาทใกล้เคียงกับมูลค่าที่แท้จริง และเป็นอัตราที่จะสามารถรักษาไว้ได้

การที่รัฐบาลประกาศเพิ่มค่าของเงินบาทอีกร้อยละ 4 นี้ เนื่องจากว่า การลดค่าของเงินบาทลงตามการลดค่าของเงินดอลลาร์ สรอ. ทั้ง 2 ครั้งนั้น ทำให้ค่าของเงินบาทลดต่ำลงเมื่อเทียบกับเงินตราสกุลสำคัญเกือบร้อยละ 40 อันเป็นเหตุให้ประชาชนภายในประเทศต้องประสบกับภาวะของแพง เนื่องจากสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศมีราคาสูงขึ้น รัฐบาลหวังว่าการเพิ่มค่าของเงินคงจะช่วยบรรเทาวิกฤติการณ์ทางด้านการเงิน

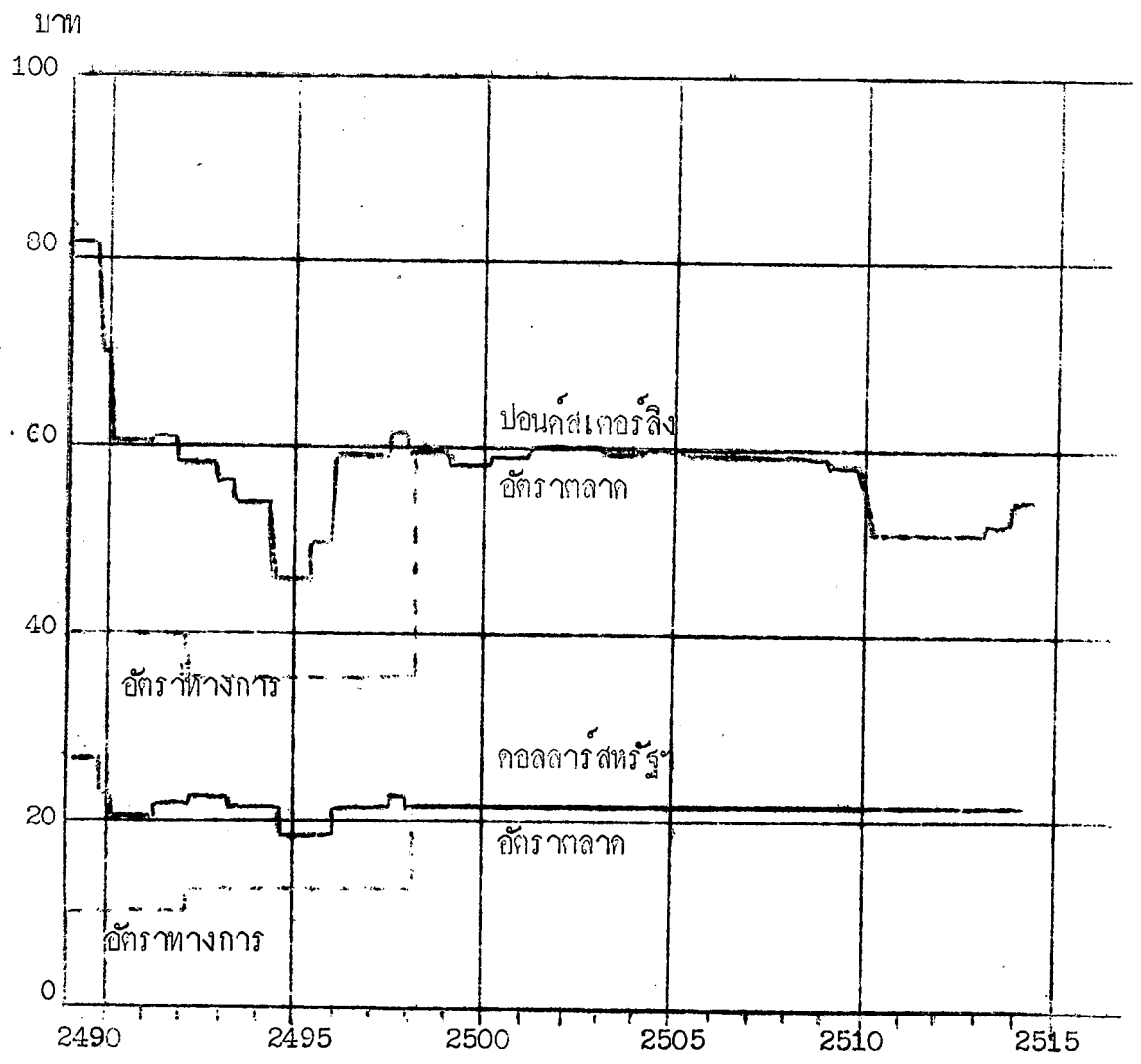
ลงได้บ้าง โดยเฉพาะคงจะทำให้สินค้าจากต่างประเทศมีราคาถูกลงมาบ้าง มีผู้พากษ์วิจารณ์กันมากในการเพิ่มค่าของเงินครั้งนี้ ทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ทางการเงินของรัฐบาลเห็นว่าไม่ควรเพิ่มค่าของเงินบาท เพราะจะก่อให้เกิดผลเสียทางด้านกา​​งส่งออก ส่วนทางด้านเอกชน เห็นว่าควรเพิ่มค่าของเงินบาทและเพิ่มในอัตราที่สูงพอที่จะทำให้ราคาสินค้าจากต่างประเทศลดลง ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาของแพงได้ การปรับค่าของเงินบาทครั้งนี้ น้อยเกินไป จนไม่อาจก่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจของประเทศชาติ เพราะขณะที่ค่าของเงินบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 นั้น ราคาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพในชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไปกลับถีบตัวสูงขึ้นไปถึงร้อยละ 15 - 16 เพียงชั่วระยะเวลา 3 - 4 เดือนที่ผ่านมาและที่สำคัญคือ ถึงแม้ว่าราคาสินค้าจากต่างประเทศบางอย่างอาจจะลดลงมาบ้าง ก็เป็นแต่เพียงการลดที่ราคาต้นทุนของการสั่งซื้อ ส่วนราคาที่ค้างไว้ขายในประเทศอาจไม่ถูกลงก็ได้ เพราะพ่อค้าย่อมถือว่าส่วนที่ลดนั้นเป็นผลพลอยได้ของตน และคงไม่ใจก็ถึงกับจะยกประโยชน์ส่วนนั้นให้กับผู้ซื้อสินค้า นอกจากนี้ ราคาสินค้าในท้องตลาดเมื่อสูงขึ้นไปแล้วก็ยากที่จะลดต่ำลงมาได้

จากประสบการณ์ที่ผ่านมาของประเทศไทย จะเห็นได้ว่า การปรับค่าของเงินของรัฐบาลนั้นรัฐบาลคำนึงถึงผลทางด้านทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ และการส่งสินค้าออกเป็นสำคัญ ประเทศไทยมีดุลการค้าขาดดุลตลอดมาติดต่อกันเป็นเวลาหลายปี และดุลการชำระเงินเริ่มขาดดุลตั้งแต่ปี 2512 - 2514 แต่ในปี 2515 ดุลการชำระเงินเกินดุล (ตามตารางที่ 13,14) การที่ประเทศไทยมีดุลการค้าขาดดุลติดต่อกันเป็นเหตุให้ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศลดลงเรื่อย ๆ ทำให้เกิดความไม่มั่นคงในเสถียรภาพของเงินบาท ค่าของเงินบาทลดลงเป็นลำดับ ราคาสินค้าเข้าสู่สูงขึ้น ผลที่ตามมาคือค่าครองชีพของประชาชนในประเทศเพิ่มสูงขึ้นและทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อในที่สุด

ในด้านการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของประเทศไทยในปัจจุบันในนโยบายเสรี ธนาคารแห่งประเทศไทยมอบอำนาจให้ธนาคารพาณิชย์อนุมัติค่า

ขอของรายการที่เป็น current transaction ได้ ยกเว้นแต่เฉพาะการเคลื่อนย้าย
เงินทุนออกไปนอกประเทศเท่านั้น จะต้องขออนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน และ
เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินของอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทในระยะสั้น รัฐบาลจึงได้
ตั้งกองทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Equalization Fund) ขึ้น
โดยกำหนดหน้าที่สำคัญให้จำกัดความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในระยะสั้นด้วย กล่าวคือ
กองทุนฯ นี้จะทำหน้าที่ซื้อและขายเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาจากธนาคารพาณิชย์ ใน
ปัจจุบันนี้ อัตราซื้อไม่เกินต่ำกว่า 19.575 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ. และขายไม่เกิน
20.425 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ. และจำนวนเงินดอลลาร์ สรอ. ที่ธนาคารพาณิชย์
จะซื้อหรือขายให้กับกองทุนฯ หนึ่งครั้งคราวหนึ่ง ๆ ต้องไม่ต่ำกว่า 50,000 ดอลลาร์ สรอ.

อัตรา परिवรรตลาคเสรี ขายเฉลี่ยปอนคส์เตอร์ลิ่งและคอลลารส์หรัฐา.

ตารางที่ 11

แสดงดุลยภาพการค้าของประเทศไทยในระหว่างปี 2489-2498

ล้านบาท

ปี	ดุลยภาพการค้า	
	(+ ได้เปรียบ)	(- เสียเปรียบ)
2489	-	116.4
2490	-	292.5
2491	-	727.3
2492	+	849.0
2493	+	1,273.8
2494	+	1,204.7
2495	+	305.6
2496	-	824.2
2497	-	1,311.3
2498	-	251.1

- ที่มา (1) กรมศุลกากร
(2) ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 12

แสดงดุลการค้ของประเทศไทยในระหว่างปี 2500-2512
ล้านบาท

ปี	ดุลการค้ (+ ไค้เปรียบ - เสียเปรียบ)
2500	- 997.0
2501	- 1,970.0
2502	- 1,428.0
2503	- 1,008.0
2504	- 290.0
2505	- 1,975.0
2506	- 3,127.0
2507	- 1,914.0
2508	- 2,492.0
2509	- 4,405.0
2510	- 8,022.0
2511	- 10,424.0
2512	- 11,131.0

- ที่มา 1. กรมการคนเทศ รายงานการค้ระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ (เล่มสาม)
2. ธนาคารแห่งประเทศไทย รายงานเศรษฐกิจและการเงินปี 2511 และ 2512

ตารางที่ 13

ดุลการศึ

(ล้านบาท)

ปี	สินค้าออก(เอฟ.โอ.ปี)			สินค้าเข้า(อี.โอ.เอฟ)			ดุลการศึ
	ทากรุงเพว	ทากุมิภาค	รวม	ทากรุงเพว	ทากุมิภาค	รวม	
2505	6,695	2,834	9,529	11,151	353	11,504	- 1,975
2506	6,956	2,720	9,676	12,337	466	12,803	- 3,127
2507	9,281	3,058	12,339	13,867	386	14,253	- 1,914
2508	9,466	3,475	12,941	15,012	421	15,433	- 2,492
2509	10,510	5,589	14,099	18,145	359	18,504	- 4,405
2510	10,256	3,910	14,166	21,758	430	22,188	- 8,022
2511	9,983	3,696	13,679	23,693	410	24,103	- 10,424
2512	10,029	4,693	14,722	25,527	439	25,966	- 11,244
2513	10,402	4,370	14,722	26,705	304	27,009	- 12,237
2514	13,172	4,109	17,281	26,456	338	26,794	- 6,515
ม.ค.-มี.ค.	3,545	1,065	4,610	6,542	95	6,637	- 2,027
เม.ย-มิ.ย.	2,657	951	3,607	6,254	76	6,331	- 2,722
ก.ค.-ก.ย.	2,745	1,091	3,836	6,305	80	6,385	- 2,549
ต.ค.-ธ.ค.	4,225	1,002	5,227	7,355	87	7,442	- 2,215
2515	18,034	4,457	22,491	30,375	500	30,875	- 8,384
ม.ค.-มี.ค.	5,093	1,116	6,209	7,256	82	7,338	- 1,129
เม.ย-มิ.ย.	4,000	1,001	5,001	7,075	223	7,298	- 2,297
ก.ค.-ก.ย.	3,961	1,160	5,121	8,068	101	8,169	- 3,048
ต.ค.-ธ.ค.	4,981	1,179	6,160	7,976	94	8,070	- 1,910

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ดุลการค้

(ล้านบาท)

ปี	สินค้าออก(เอฟ.โอ.ปี)			สินค้าเข้า(ซี.ไอ.เอฟ)			ดุลการค้
	ท่ากรุงเพท	ท่าภูมิภาค	รวม	ท่ากรุงเพท	ท่าภูมิภาค	รวม	
2516							
มกราคม	2,337	520	2,857	3,288	29	3,317	- 460
กุมภาพันธ์	1,797	515	2,312	2,312	18	2,330	- 18
มีนาคม	2,064	536	2,600	2,923	21	2,944	- 344
ม.ค.-มี.ค.	6,198	1,571	7,769	8,523	68	8,591	- 822
เมษายน	1,772	412	2,184	2,946	25	2,971	- 787
พฤษภาคม	2,105	620	2,725	3,303	34	3,337	- 612
มิถุนายน	2,043	943	2,966	3,362	39	3,401	- 415
เม.ย.-มิ.ย.	5,920	1,975	7,895	9,611	98	9,709	-1,814
กรกฎาคม	1,678	771	2,449	3,245	39	3,384	- 935
สิงหาคม	1,818	599	2,417	3,689	52	3,741	-1,324
กันยายน	1,478	581	2,059	3,348	41	3,389	-1,330

1. ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2516 เป็นตัวเลขเบื้องต้น

ที่มา. กรมศุลกากร

ตารางที่ 15

ดุลชำระเงินของประเทศไทยปี 2514-2516

(ล้านบาท)

รายการ	2514			2515			มกราคม-มิถุนายน 2516		
	เครดิต	เดบิต	สุทธิ	เครดิต	เดบิต	สุทธิ	เครดิต	เดบิต	สุทธิ
1 สินค้า	16,567.3	26,632.7	-10,065.4	21,216.4	30,634.8	-9,418.4	14,340	18,000	-3,660
2 บริการ									
รายจ่ายรัฐบาล	4,514.2	399.0	+ 4,115.2	5,262.5	336.8	+4,925.7	2,584	269	+2,315
บริการต่าง ๆ	5,385.4	4,096.5	+ 1,288.9	6,060.9	4,402.9	+1,657.4	3,378	2,379	+ 999
รวม	9,899.6	4,495.5	+ 5,404.1	11,322.8	4,739.7	+6,583.1	5,962	2,648	+3,314
3 บริจาค									
เอกชน	280.1	149.0	+ 131.1	338.6	130.4	+ 208.2	212	59	+ 153
ทางการ	774.7	1.7	+ 773.0	611.5	3.4	+ 608.1	285	15	+ 270
รวม	1,054.8	150.7	+ 904.1	950.1	133.8	+ 816.3	497	74	+ 423
4 ทุนเคลื่อนย้าย									
เงินทุนเอกชน	55,257.7	3,757.2	+ 11,500.6	7,444.3	3,724.8	+3,719.5	3,452	2,282	+1,170
เงินทุนทางการ	626.4	394.8	+ 231.6	527.7	583.9	- 56.2	624	166	+ 458
รวม	5,884.2	4,152.0	+ 1,732.2	7,972.0	4,308.7	+3,663.3	4,076	2,448	+1,628
5 สิทธิพิเศษถอนเงิน	298.2	-	+ 298.2	320.7	-	+ 320.7	-	-	-
รวม(1+2+3+4+5)	33,704.1	35,430.9	-1,726.8	41,782.0	39,817.0	+1,965.0	24,875	23,170	+1,705
6 จำนวนคลาดเคลื่อนสุทธิ	* * *	* * *	+ 1,387.6	* * *	* * *	+ 2,026.4	* * *	* * *	+ 1,698
7 ดุลชำระเงินรวม			- 335.2			+ 3,991.4			+ 3,393

* ไม่รวมสินค้าทางการทูต ของโหวสวนตัว ของผู้ตัวอย่าง และของนำเขา-ส่งออกชั่วคราว

หมายเหตุ ปี 2514 เป็นตัวเลขปรับปรุงใหม่ ปี 2515-2516 เป็นตัวเลขเบื้องต้น

ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 15
เงินสำรองระหว่างประเทศ

(ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)

สิ้นระยะ	ทางการ					ธนาคารพาณิชย์			
	ทองคำ	สิทธิพิเศษ ถอนเงิน	ฐานะใน กองทุน	เงินตรา ต่างประเทศ	รวม	สินทรัพย์	หนี้สิน ¹	สุทธิ	รวม
2508	96.4	-	19.0	623.9	739.3	82.9	117.2	- 34.3	705.0
2509	91.7	-	23.8	808.1	923.6	95.0	154.8	- 59.8	863.8
2510	91.7	-	23.8	893.0	1,008.5	76.7	168.8	- 92.1	916.4
2511	91.7	-	23.8	905.5	1,021.0	108.0	191.0	- 83.0	938.0
2512	91.7	-	23.8	869.4	984.9	129.1	220.0	- 90.9	894.0
2513	82.0	-	33.5	790.2	905.7	126.0	265.2	-139.2	766.5
2514									
มีนาคม	82.0	14.3	33.5	811.3	941.1	141.0	274.7	-133.7	807.4
มิถุนายน	81.4	14.3	33.5	805.1	934.3	134.0	270.1	-136.1	798.2
กันยายน	81.9	14.3	33.5	747.7	877.4	142.1	260.5	-118.4	759.0
ธันวาคม ²	81.9	14.3	33.5	736.1	865.8	181.8	281.8	-100.0	765.8
2515									
มกราคม	81.9	28.5	33.5	756.3	900.2	199.0	291.8	- 92.7	807.5
กุมภาพันธ์	81.9	28.5	31.3	816.7	958.4	185.2	303.7	-118.5	839.9
มีนาคม	81.9	28.5	31.3	837.9	979.6	175.0	293.4	-118.4	861.2
เมษายน	81.9	28.5	31.3	851.2	992.9	175.4	287.6	-112.2	880.7
พฤษภาคม ³	88.9	31.0	34.0	888.8	1,042.7	164.5	299.1	-134.6	908.1
มิถุนายน	88.9	31.0	34.0	912.7	1,066.6	163.4	309.0	-145.6	921.0
กรกฎาคม	88.9	31.0	34.0	910.1	1,064.0	151.2	295.5	-144.3	919.7
สิงหาคม	88.9	31.0	34.0	892.5	1,046.4	171.1	307.7	-136.6	909.8
กันยายน	88.9	31.0	34.0	873.7	1,027.6	168.2	301.6	-133.4	894.2
ตุลาคม	88.9	31.0	34.0	864.9	1,018.8	185.9	303.4	-117.5	901.3
พฤศจิกายน	88.9	31.0	36.4	864.7	1,021.0	195.3	299.9	-104.6	916.4
ธันวาคม	88.9	31.0	36.4	896.2	1,052.5	218.2	301.9	- 83.7	968.8

ตารางที่ 15 (ต่อ)
เงินสำรองระหว่างประเทศ

(ล้านดอลลาร์ สรอ.)

สิ้นระยะ	ทางการ					ธนาคารพาณิชย์			
	ทองคำ	สิทธิพิเศษ ถอนเงิน	ฐานะใน กองทุน	เงินตรา ต่างประเทศ	รวม	สินทรัพย์	หนี้สิน ¹	สุทธิ	รวม
2516									
มกราคม	88.9	31.0	36.4	933.8	1,090.1	220.8	317.3	- 96.5	993.6
กุมภาพันธ์ ⁴	98.8	34.4	40.4	1,036.4	1,210.0	237.6	358.8	-121.2	1,088.8
มีนาคม	98.8	34.4	40.4	1,107.4	1,107.4	219.8	363.1	-143.3	1,137.7
เมษายน	98.8	34.4	40.4	1,093.9	1,267.5	246.7	360.1	-121.4	1,146.1
พฤษภาคม	98.8	34.4	40.4	1,092.0	1,265.6	253.8	370.8	-117.0	1,148.6
มิถุนายน	98.8	34.4	40.4	1,108.5	1,282.1	259.0	339.0	- 80.0	1,202.1
กรกฎาคม	98.8	34.4	40.4	1,112.7	1,286.3	233.3	342.8	-109.5	1,176.8
สิงหาคม	98.8	34.4	40.4	1,088.5	1,262.1	244.2	351.9	-107.7	1,154.4
กันยายน	98.8	34.4	40.4	1,079.6	1,253.2	215.5	343.9	-128.4	1,124.8
ตุลาคม									1,096.1

¹ไม่รวมเงินกองทุนของสาขาธนาคารต่างประเทศที่ได้รับจากสำนักงานใหญ่

²คำนวณราคาเงินตราต่างประเทศตามอัตราค่าเสมอภาคและอัตรากลางปัจจุบันที่ประเทศต่าง ๆ กำหนดขึ้นหลังจากการปรับค่าเงิน

³ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2515 คำนวณราคาทองคำ , SDR_{๒๕} และ ฐานะในกองทุนฯ ตามอัตรา 33 ดอลลาร์ สรอ. ต่อ ออนซ์

⁴คำนวณราคาทองคำ, SDR_{๒๕} และฐานะในกองทุนฯ ตามอัตรา 42.22 ดอลลาร์ สรอ. ต่อ ออนซ์ และเงินตราต่างประเทศในอัตราค่าเสมอภาคที่เปลี่ยนแปลงใหม่